

BRECSOK ANNA ÁGNES

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
MAGYARY ZOLTÁN SZAKKOLLÉGIUM

Reformokon innen és túl

(BESZÁMOLÓ A MAGYARY NAPOK 2014 – TATA–BUDAPEST
CÍMŰ KONFERENCIASOROZATRÓL)

„Minden reform – ez a tragikus vonás benne –már megszületése pillanatában
bizonyos mértékig elavult, idejét múlta.
Amíg hosszú vajúdas után létrejött, az élet továbbrohant...”¹
(Magyary Zoltán)

Magyary Zoltán születésének 126. évfordulója alkalmából került megrendezésre 2014. június 10–12. között a Magyary Napok 2014. A rendezvény keretében – a 2010-ben indult programsorozat hagyományaihoz méltón – a Magyary-emlékhelyeken koszorúzással, valamint a közigazgatás időszerű kérdéseiről rendezett konferenciákkal róhattuk le tiszteletünket a hazai közigazgatás-tudomány klasszikusának emléke előtt.

Június 11-én Tatán *A közigazgatás korszerűsítésének helyi és megyei tapasztalatai Komárom-Esztergom megyében* című konferenciával vette kezdetét a tudományos eszmecsere. Az itt elhangzó előadások a Magyary Zoltán nevével fémjelzett közigazgatás-fejlesztési reform eredményeiről, közelebbről a járások és a kormányablakok gyakorlati működéséről számoltak be.

Az előadók sorát Komárom-Esztergom megye korábbi kormány megbízottja, *Czunyiné dr. Bertalan Judit* nyitotta meg. Köszöntőjében kitért a megváltozott területi közigazgatás: a kormányhivatalok és a járások működése során tapasztalt jó gyakorlatokra. Elmondása szerint a rendszer eredményessége nem véletlen, hiszen a közigazgatási átszervezésének alapját jelentő Magyary Program azt a fajta államigazgatási szemléletet követi, amelyet Magyary Zoltán képviselt, azaz a reform a professzor szellemi hagyatékán alapul. Hangsúlyozta, hogy „a közigazgatás stratégiai ágazat, amely ha nem tud haladni és nem tudja felvenni a versenyt azzal a világgal, amelynek a szolgálatát el kell látnia, akkor nem alkalmas feladatának a végrehajtására”.

Ezt követően *dr. Vida Dóra*, a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal főigazgatója számolt be a megye járásainak kialakításáról, közel másfél éves működéséről. A járási hivatalok szervezeti egységeit, feladatellátását szélesebb terü-

leti dimenzióban, az ország más területeivel összehasonlítva mutatta be. Főigazgató asszony előadása során többször is az egységes jogalkalmazás elősegítésére hívta fel a figyelmet. Ennek biztosítása érdekében Komárom-Esztergom megyében a kormányhivatal szakmai állásfoglalásokat, körleveleket, egységes iratmintákat bocsát ki, a járási hivatalokon belül és között pedig rendszeres kapcsolattartással, szakmai értekezletekkel kívánják megteremteni a kívánt állapotot.

„A Tatai Járásban Magyary Zoltán olyan közigazgatási mintajárást akart megteremteni, amelyben a közigazgatás már nem adósa az embereknek.” Magyary Zoltán 1939-ben megjelent *Közigazgatás és az emberek* című munkájában szereplő idézettel kezdte előadását *dr. J. Nagy Éva*, a Tatai Járási Hivatal vezetője. A hivatal szervezeti egységeiről, az ügysegédi tevékenységről, továbbá a Helyi Védelmi Bizottság feladatairól szóló beszámolójából kiderült, hogy Magyary örökségén, „lábnymain” elindulva a hivatal jó úton halad afelé, hogy a tatai járás mintaként szolgáljon az ország többi járási hivatala számára. *Dr. Lendvai Balázs* a Tatabányai Járási Hivatal vezetője az előző előadáshoz kapcsolódva a saját illetékességi területén tapasztaltokról számolt be. Beszédében külön hangsúlyozta az Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatalnál vagy a napi szintű munkaszervezés terén észlelt nehézségeket, rámutatva egyúttal a megoldásokra is.

Az eddigiektől kissé eltérő témában, *A közigazgatás helyi szintjei Magyarországon és Lengyelországban* címmel tartott előadást a Magyary Zoltán Szakkollégium két tagja, *Brecsok Anna és Kiss Viktória*. A szakkollégisták krakkói szakmai tanulmányi útjukon tapasztaltak alapján mutatták be a lengyel helyi igazgatás egységeit (gmina, powiat), és hasonlították

¹ DR. CSUTH SÁNDOR, GÁSPÁR MÁTYÁS (szerk.): A közigazgatás fejlesztése és szervezése – Válogatás Magyary Zoltán professzor közigazgatástudományi iskolájának szellemi hagyatékából. MTA Államtudományi kutatások programirodája, Budapest, 1988. 68.p.

² Local Administrative Unit, azaz helyi közigazgatási egységek. Az Európai Unió NUTS jegyzékét kiegészítő lokális szintek. A nagyobb területi egység a LAU 1 szint (korábbi NTS 4), hazánkban ennek feleltek meg korábban a kistérségek, jelenleg a járások. A legalacsonyabb adminisztratív egység a LAU 2 (korábban NUTS 5), amely az egyes településeket vagy településcsoportokat foglalja magába.

össze azokat a magyar közigazgatás települési, valamint járási szintjével. Utaltak arra, hogy a szintek² hazai felértékelődése, illetve a velük kapcsolatban felmerülő kérdések, esetleges problémák indokolják, hogy összehasonlító szempontból is szükséges megvizsgálni e kérdéskört.

Ezt követően *dr. Rácz Vanda*, a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal főosztályvezetője, majd *Horváth-Szedes Gábor*, az Esztergomi Járási Hivatal vezetője ismertette tapasztalatait az integrált ügyfélszolgálatként funkcionáló kormányablakok működésével kapcsolatban. Előadásuk alátámasztotta, hogy a kormányablakok betöltötték a nekik szánt funkciót, azaz időben és térben egyre nagyobb számú ügy esetében vitték közelebb az állampolgárokhoz a közigazgatást.

A rendezvénysorozat *Az önkormányzati és a területi államigazgatási rendszer átalakulása* című konferenciával június 12-én Budapesten, a Ludovika Campus Dísztermében folytatódott. *Prof. Dr. Patyi András*, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem rektora nyitotta meg köszöntőjével a konferenciát, melyben Magyar Zoltán munkásságát járta körül. Rektor úr felhívta a figyelmet arra, hogy közigazgatási reformot véghezvinni csak úgy lehet, ha meglévő viszonyainkkal tisztában vagyunk.

Ezt követően *Prof. Pálné Dr. Kovács Ilona*, a Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont kutatóprofesszora a magyar közigazgatás területi reformjainak történetét mutatta be. Amint előadásából kiderült, történelmi tapasztalatok igazolják, hogy a közigazgatás szintjeinek formálása során egyfajta útfüggőség figyelhető meg, „ami különösen a centralizációs hagyományok és modernizációs kényszerek ellentmondásában jelenik meg”. Ezzel a kényszerrel sikerült a rendszerváltást követően szakítani, azonban az elmúlt húsz év alatt felhalmozódott problémáknak, sikertelen reformkísérleteknek köszönhetően 2010-től újra a „kitaposott útra” tért vissza a közigazgatás, azaz a decentralizáció helyett a centralizáció dominált jelenlegi területi rendszerünk kialakításakor.

A decentralizált és a dekoncentrált igazgatásunk viszonya címmel tartott előadást *Prof. Dr. Verebélyi Imre*, a Széchenyi István Egyetem tanára. Professzor úr elismerését fejezte ki a Magyar Napok tematikáját illetően: „szakmailag és közpolitikailag nagyon időszerűnek tartom, hogy 2014-ben most már a gyakorlati tapasztalatokról beszélünk, újra elővesszük azt, ami 2010-2014 között történt”. Hangsúlyozta, hogy ezek a kérdések igen aktuálisak, ugyanis most, a választások után a politikai szinten is lehet arról, beszélni hol vannak a kialakított közigazgatási rendszer hibái, lehetőség van ezek kijavítására. „Most a vizsgálat, elemzés, kiértékelés korszaka következhet” – tette hozzá.

Dr. Jávora András, a Magyar Kormánytisztviselői Kar elnöke előadásában a köztisztviselői hivatásetikai követelmények jelentőségéről, a tudatosuló erkölcsi követelményekről tartott beszédet. Leszögezte, hogy a reform nemcsak szervezeten, hanem a személyállomány tekintetében is érinti a közigazgatást. A kormánytisztviselői kar tagjaival szemben evidencia az erkölcsös, etikus viselkedés, hiszen „a mi elkötelezettségünk hivatás”. Ahhoz pedig, hogy empatikusak, segítőkészek és nyitottak legyenek az állampolgárok ügyei iránt, a közszolgálatában állók számára ajánlja, hogy olvassanak minden nap egy kevés szép irodalmat. Így átérzik majd azok helyzetét, akiknek életét szabályozzák, ellenőrzik.

Dr. Virág Rudolf mint a területi államigazgatás fejlesztésért felelős korábbi miniszteri biztos mondandóját a szükséges átalakításhoz vezető út, azaz az előzmények bemutatásával kezdte. Ezt követően számba vette az integráció lépéseit, eszköztárát, mikéntjét, a „know-how” alapvető elemeit. A volt miniszteri biztos a kormányhivatalok pozitív működési tapasztalatait, eredményeit alapján vitathatatlanak tartja az integráció jövőbeli továbbfejlesztését, ennek lehetséges irányait is kijelölte előadásában. *Dr. Barta Attila*, a Debreceni Egyetem adjunktusa Virág Rudolf felszólalásához kapcsolódva ugyanezen témakört járta körül tágabb kontextusba helyezve. Előadásában arra adott választ, hogy a középszintű államigazgatás milyen sajátos fejlődési utat járt be, mi volt az oka ezen szint rendszerváltást követő elburjánzásának, továbbá miért tekinthető korszakhatárnak a 2010-es év, mitől gyökeresen más a mostani átalakítás.

Ezt követően *dr. Feik Csaba*, Ercsi város jegyzője, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem címzetes egyetemi docense az önkormányzati reform hatására az önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátásában bekövetkezett változásokat mutatta be az Ötv. és az Möt. tematikus párhuzamba állításával. Előadásában irányt mutatott az Möt. vitatott 13. §-ának jogértelmezése kapcsán. Legvégül pedig *dr. Galambos Ildikó*, a Nyíregyházi Járási Hivatal vezetője az általa vezetett járás működése alapján foglalta össze az elmúlt másfél év járási szintű tapasztalatait és jövőbeli kihívásait.

Köszönet illeti a szervezőket – Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Magyar Zoltán Szakkollégium, Magyar Zoltán Népfőiskolai Társaság, Magyar Kormánytisztviselői Kar, Tata Város Önkormányzata, Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal –, hogy a Magyar Zoltán szellemi örökségének jegyében életre hívott rendezvénysorozat keretében a hazai közigazgatási szakembereknek alkalma nyílt a szakmát érintő aktuális kérdések megvitatására, tapasztalataik átadására.